

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketoiminta ja kulttuuri Imatra
Kuvataide
Korutaide

Soili Rautanen

Se, jolla onni on, se onnen näyttäköön

Opinnäytetyö 2012

Tiivistelmä

Soili Rautanen

Se, jolla onni on, se onnen näyttäköön, 37 sivua

Saimaan ammattikorkeakoulu

Liiketoiminta ja kulttuuri Imatra

Kuvataiteen koulutusohjelma

Korutaide

Opinnäytetyö 2012

Ohjaajat: kuvanveistäjä Radoslaw Gryta, taidekriitikko Hannu Castrén

Opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa tutkittiin talismaanien historiaa ja suomalaisten kansanuskosten suhdetta talismaani-aiheeseen. Taiteellisessa osuudessa taiteilija valmisti jäniksenkämpäläkaulakorusarjan. Suurimpana inspiraation lähteenä koruihin oli ajatus siitä, miten nykypäivän talismaanien aitous on hävinnyt, mutta siihen uskomisen kasvanut. Uskomisen johonkin hyvään pelkän uskomisen halun vuoksi kiehtoi taiteilijaa suuresti.

Materiaalivalintojen perustana oli kipsi, josta veistettiin jäniksenkämpälän muotoisia aihioita. Kipsiharsosta tehtiin ontot ”kämpäläkuoret”, joista jokainen on päällystetty eri materiaaleilla. Jokaiselle materiaalivalinnalle on eri merkitys talismaanien yhteydessä. Kiinnitysmetalliksi valittiin hopea, joka yhdistää talismaanin kaulakoruksi. Ketjuna on hopeista palloketjua, ja yhdessä kiinnitysosa sekä palloketju toivat mielikuvia perinteikkäistä massatuotannon valmistamista avaimenperistä, jotka toimivat taiteilijan mielestä nykytalismaaneina.

Lopuksi valmistettiin yhdeksänsäinen sarjan pitkiä, roikkuvia jäniksenkämpälätalismaaniakaulakoruja, joilla jokaisella on oma tehtävänsä tuoda eri tavoin hyvää onnea esiin. Vanha suomalainen kansanusko uskoo vahvasti eläinten voimaan, ja taiteilija onkin sitä mieltä, että aiheet talismaanit, eläimet ja kansanusko, kaikki linkittyivät opinnäytetyössäni vahvasti yhteen.

Asiasanat: talismaani, jäniksenkämpälä, kansanusko, onni, uskomisen, massatuotanto

Abstract

Soili Rautanen

The History of Talismans, 37 pages

Saimaa University of Applied Sciences

Faculty of Culture, Imatra

Degree Programme in Fine Arts

Contemporary jewelry

Bachelor's Thesis 2012

Instructors: Sculpturists Mr. Radoslaw Gryta, Art Critic Mr. Hannu Castrén

The purpose of the written part of the thesis is to explore the history of talismans and the relationship between talismans and the old folk beliefs. In the art part a series of rabbit's foot necklaces were made. The main source of inspiration for the jewellery came from the thought of losing talisman's authenticity of present day, but believing in it even stronger even though it is not original. To believe in something good or in some greater power just for the fact that you want to believe in it intrigued me greatly.

The basic ground for the materials was plaster. First rabbit's foot shaped billets were carved and they were covered with plaster gauze in order to get them hollow. Every paw is coated with different materials and each choice of material is of significance in connection with the use of talismans. Some attachments were needed to make the talismans into pendants. The purpose was to capture the look of mass production and imitate the traditional key chain's appearance with a silverball chain and silver plate.

Finally, I made a nine-part series of long and loose rabbit's foot talismanic necklaces. Each of them has its own way to bring some sort of a good luck to its owner. The old Finnish folk belief strongly believes in the power of animals. As a result all the subjects – talismans, animals and folk belief were connected nicely into one theme.

Key words: talisman, rabbit's foot, folk belief, luck, to be believed, mass production

Sisältö

1 Johdanto.....	4
2 Oma tyyli.....	6
3 Onnen tavat ja tottumukset.....	8
3.1 Mitä kansanusko on?.....	8
3.2 Kansanusko, eläimet ja talismaanit.....	9
4 Talismaanit.....	10
4.1 Talismaanien synty.....	11
4.2 Talismaanien hankinta ja valmistaminen.....	12
4.3 Talismaanien puhdistaminen.....	13
4.4 Talismaanien käyttöönvihkiminen.....	13
4.5 Nykyajan talismaanit.....	14
5 Prosessi.....	16
5.1 Ajatusten kulkua.....	17
5.2 Työn tekoa ja materiaalivalintoja.....	18
5.3 Kämpälän koristus ja talismaanien teemat.....	20
5.4 Kokeilut ja korujen teemat.....	21
6 Korut valmiina.....	25
7 Itsereflektio.....	36
Lähteet.....	38

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä keskitytään talismaanien synnyn tutkimiseen, ja siihen millaisiksi talismaanit ovat muuttuneet ajansaatossa, eli mitä ovat niin kutsutut nykytalismaanit. Haluan ottaa selville, miten erilaiset seikat ovat vaikuttaneet ensimmäisten talismaanien syntyyn ja miten kaikki alkoi.

Tutkin ja tarkastelen suomalaista, vanhaa kansanuskontoa etsien yhteyksiä talismaanin ja nykykorun kanssa. Onko eläinten taikuuteen, mahtiin ja voimaan uskomisen jo tietynlainen talismaani? Ovatko ihmiset eläneet täysin talismaanien vallassa tiedostamatta sitä edes itse, kuinka altistuneita he niille ovat? Pohdiskelen, ovatko vanhat uskomukset vielä voimassa, vai esiintyvätkö ne kenties vain uudessa muodossa.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on pureutua siihen, mikä on nykykoru, ja miten modernin ajan koruun pystyy liittämään vanhoja asioita ja teemoja tekemällä niistä kuitenkin jotain uutta. Käyn läpi myös työprosessin kuvausta, materiaalivalintojen kirjoa, ja mitä mielessäni on ollut koruja tehdessä.

Mikä on nykykoru?

Jo pienestä työstä pitäen olen rakastanut koristautumista. Leikin tuntikausia ystäväieni kanssa äitini huivivarastoilla, ja keksimme erilaisia tapoja, miten pukeutua niihin ja somistaa itseämme huiveilla. Olen käynyt miljoonasti läpi mummuni koruvaraston ja myös pilannut kaikkien päivän kiukkuilemalla, kun äitini pakotti minut pukeutumaan vääränlaiseen mekkoon 5-vuotiaana. Miksi kerron tämän – koska korulla on väliä.

Otsikon kysymykseen on äärimmäisen vaikea vastata, eikä siihen ole vain yhtä ainutta ja oikeaa vastausta. Jokaisen ihmisen päässä on oma mielikuva tai ajatus korusta, ja hyvin harvoin usealla ihmisellä sattuu olemaan juuri sama käsitys. Mikä on koru? Mikä määrittää korua? Mikä ei ole koru? Muutama vuosi sitten vastauksestani olisi tullut hyvin suppea ja perinteinen, mutta korutaiteen opiskelu on avannut silmäni, aivan niin kuin sen on ollut tarkoituksin tehdä.

Minulle käsitys korusta on laajentunut hyvin paljon. Perinteisten kultasormuksien ja kimallekorujen sijasta aivan uudet asiat ovat kiinnittäneet huomioni. Koru voi olla paljon muutakin kuin vain kaunis kultainen kaulakoru. Koru voi olla tatuointi koristamassa ihoa, kauniisti palmikoidut hiukset tai vaikkapa silmälasit. Nykyään katselen tarkasti erilaisia esineitä, asioita ja materiaaleja uutena potentiaalisena työstömateriaalina ja toivon parhaimpien päätyvän työskentelypöydälleni. Mietin, miten tuota materiaalia voisin käyttää hyväkseni ja tehdä siitä jotain uutta; korulla ei siis ole periaatteessa mitään ääri rajoja. Kaikkea voi käyttää hyväkseen, uutta keksitään koko ajan, ja erilaisia tekniikoita on miljoonia.

Nykykoru herättää minussa yhä monia kysymyksiä korun käytön ja lajittelun suhteen. Voiko jokin asia olla koru, vaikka sitä ei pukisi ylleen? Riittääkö koruksi pelkkä objektin koskettaminen? Voiko pelkästä kumista tehty kaulakoru maksaa tuhat euroa? Nykykoru ei määritä arvoaan sen kaupallisuuden ja materiaalin vuoksi, vaan pääasiaksi nousee aitous, kekseliäisyys ja erilaisuus. Nykykorun suhteen mitään linjaa on hyvin vaikea vetää tiettyyn kohtaan, ja mielestäni olisikin reilua, että jokainen voi päättää omasta puolestaan, mikä ja mitä koru oikein on.

2 Oma tyyli

Uskon, että jokaisen taiteilijan oma työskentelytyyli on verrattavissa henkilön omaan luonteeseen. Oma työskentelytyylini on hyvin riippuvaista satunnaisesta inspiraation tulosta. Usein minun on helppo aloittaa, jos tehtävä on määritelty tarkasti, ja tuloksen tulisi olla kutakuinkin yhdennäköinen muiden tulosten kanssa. En lähde hakemaan inspiraatiotani piirtämällä erilaisia luonnoksia. Kun saan mielikuvan tulevasta työstä, lähdän työstämään korua alusta loppuun. Aina työ ei ole sitä, mitä alun alkaen olen ajatellut, vaan se saattaa muuttua matkan varrella. Tämä ei kuitenkaan haittaa minua, sillä en halua olla kytköksissä vain yhteen tiettyyn suuntaan, vaan olen vapaa ja saan vaihtaa mielipiteitäni ja aikaisempia päätöksiäni. Sitähän nykykorutaiteilijan työ lähinnä onkin: tehdä muutoksia ja etsiä oma tie oikeaan suuntaan. Jokaisen työn suhteen oikean suunnan löytämisen huomaa kyllä. Uskomaton voima lyöttäytyy työskentelyyn, ja työnteko tuntuu helpolta, eikä korun prosessi junnaa paikoillaan.

Tästä syystä en luonnostele juurikaan töitani, enkä tee useasti erilaisia kokeiluja, inspiraatio löytää luokseni erilaisia teitä pitkin. Usein kiertelen kirpputoreja ja katselen erilaisia materiaaleja. Ne auttavat minua päässäni järjestämään ajatuksia siitä, minkä värisen, muotoisen, kokoisen ja tuntuksen korun haluaisin valmistaa. Mielestäni juuri nämä neljä edellä mainittua piirrettä ovatkin korun tärkeimmät ominaisuudet. Korun täytyy näyttää muodoltaan kiinnostavalta, sen koskettaminen täytyy tuntua hyvältä tai päinvastaisesti se voi tuottaa pitäjälleen epämieluisia ajatuksia joko rakenteeltaan tai materiaaliltaan, miksei myös väriltään. Väri useimmiten luokin mielle yhdistelmiä muihin asioihin, minkä vuoksi on erittäin tärkeä miettiä korun väri tarkasti. Esimerkiksi punainen tuo mieleen veren, koston, himon, vihan ja rakkauden – eri tekotavoilla tehdyn punaisen korun voisikin antaa lahjaksi veriviholliselleen tai rakastajalleen viestien aivan eri asioita.

Uskon, että inspiraatio syntyykin minulla alitajunnassa jatkuvan mietinnän tuloksena paikkaa tai aikaa katsomatta. Se tunne on hieno, kun saa yhtäkkisen päähänpiston, ja tietää, mitä tulee seuraavaksi tekemään. Huolenaiheet tekemättömyydestä poistuvat, ja itse työnteko saakoon alkaa!

Riippuen hieman päivästä tai elämäntilanteesta pidän hyvin paljon erityyppisistä koruista. Joskus tasaisuus, selkeys ja hienous ovat viikon voittajia, joskus taas rosoinen ja ronski jälki luovat minuun syvemmän vaikutuksen. Tämän takia minun on myös hyvin vaikea määrittää, minkä näköisiä töitä teen, sillä tulos saattaa olla aina hieman erilainen.

Yleensä kuitenkin valmistan suuria, roikkuvia riipuksia tai kaulakoruja. Tietynlainen sama malli toistuu useasti töissäni: pitkät ketjut ja nauhat toimivat kaulakorun ketjuna, josta riippuu itse taideteos. Mielestäni pitkät ketjut ja suhteellisen painava riipus tuovat koruun eloa ihmisen liikehtiessä. Samalla kantaja on tietoinen korusta ja kantaa sitä ylpeydellä. Jos jättäisin korujen nauhat lyhyemmiksi, tietynlainen leikkisyys ja vapaamielisyys häviäisivät, ja se toisi koruun enemmän konservatiivisuutta, mikä ei ole tarkoitukseni. Minulla ei ole tiettyä omannäköistä yhtä tunnusmerkkiä, mikä toistuisi koruissa, mutta usein töissäni näkyy jollain tavalla optimistisuus, leikkisyys ja huumori, sekä jonkinlainen peräänantamattomuus. Niissä näkyy mielestäni selvän kädentyön

jälki. Opinnäytetyössäni pysyn omalle ”tyylilleni” sen verran uskollisena, että valmistan sarjan pitkiä talismaanikaulakoruja, joiden teemana ovat onnea tuovat jäniksenkäpälät.

3 Onnen tavat ja tottumukset

Mitä onni on?

Onni (osa, lykky) kuuluu kielemme vanhaan sanastoon. Ihmiselämän onni on vaarassa kaikissa suurissa elämänmuutoksissa. Useimpien toimenpiteiden tavoitteena riittien yhteydessä oli juuri ihmisen onnen säilyttäminen.

Onnea pyrittiin varjelemaan kaikin keinoin.

Raskauden, syntymän ja nimenannon yhteydessä varjellaan lapsen ja äidin onnea, häissä pariskunnan avio-onnea. Sairastuessa pyritään palauttamaan uhanalaiseksi joutunut onni.

Myös elinkeinoihin liittyi oma onnensa, jonka varmistamiseksi tarkkailtiin huolellisesti enteitä työtä aloittaessa. Ihmisellä voi olla lapsionni, kalaonni, metsästysonni... (Hyry, ym. 1995, 54.)

Kaikki ihmiset elävät ajassa. Suuri osa elämästä kulkee tutun kaavan mukaisesti, ja aika on vakio. Kuitenkin elämä vanhakantaisissa yhteisöissä oli hyvin voimakkaasti kiinni vanhoissa perinteissä ja perustui tuttuihin tottumuksiin. Yleisesti ottaen yhteisön turvallisuus perustui siihen, että kansa eli kulttuurinsa mukaisesti. Jos yhteisön elämään tuli muutoksia, kaikkien kohtalo oli hetkellisesti vaakalaudalla. Jotta elämä saatiin takaisin raiteilleen, tarvittiin avuksi erityisiä toimenpiteitä ja maagista voimaa: uskomista, onnea ja tuuria.

3.1 Mitä kansanusko on?

Kansanuskolla tarkoitetaan lyhyesti sitä, mihin kansa uskoo. Määritelmässä korostuu sana kansa; joukko tavallisia ihmisiä, jotka kokevat kuuluvansa yhteen. Painopiste on elävässä, uskossa ja kokevassa ihmisessä, eikä esimerkiksi opissa tai pyhissä kirjoituksissa. Usko on muotoutunut kansan elämänpiirissä ja on vahvasti sidoksissa siihen.

Kansanusko on luonteeltaan erittelemätön osa ihmismieltä. Se on tapa elää, kokea ja tuntee. Kansanusko on kansankielinen, usein tiedostomaton ”mielen kartta”. Sitä voi luonnehtia äidinkieleksi, maailmankuvaksi, opituksi tavaksi selviytyä. Se on siirtynyt sukupolvelta toiselle puhuttuna, laulettuna, näyteltynä, ensin suullisena ja sitten myöhemmin myös kirjallisena. (Hyry, ym. 1995, 11.)

3.2 Kansanusko, eläimet ja talismaanit

Koska eri kulttuureissa uskontokunnat ovat erilaisia ja elintavat eroavat hyvinkin paljon toisistaan, on loogista päätellä, että myös kansa on uskonut erilaisiin asioihin. Ennen yleistyneitä uskontokuntia ihmiset usein uskoivat luontoon ja sieltä kumpuavaan voimaan. Useimmiten palvomisen, onnen ja jopa uskon kohteeksi valittiin metsästä jokin eläin.

Esimerkiksi Suomessa kansalla oli eränkävijöiden tapa, eli elämää ylläpiti metsästyksellä. Ihmiset olivat riippuvaisia luonnosta ja sen pysyvyydestä. Tämän vuoksi maailmankuva värittyikin melkoisesti, ja useimmiten eränkävijät hakivat lohtua ylemmiltä voimilta ja kantoivat mukanaan onnenesineitä eli talismaaneja. Eläinten luiden on esimerkiksi uskottu tuovan hyvää onnea, minkä vuoksi niitä on löytynyt paljon vanhoilta eränkävijöiden paikoilta eläinaiheisten kalliomaalauksien kera (kuva 1.)

Kuva 1. Kaksi karhunhampaita jäljittelevää pronssiriipusta viikinkikaudelta. (Korhonen)

Monet pyyntiyhteisöt tuntuivat uskovan totemismikseen mytologiaan, missä suku, perhe tai koko kansa olisi jalostunut tai uskonut olevansa sukulaisuhteessa johonkin eläinlajiin. Suomessa näitä ovat esimerkiksi hirvi ja karhu. Tiettyjä eläimiä pidettiin salaperäisenä kantaisänä ja suojelejana ja usein eläimen palvomisen huipentui kerran vuodessa pidettäviin uskonnollisiin menoihin ja rituaaleihin. Valitun eläimen kautta uskottiin olevan yhteyksissä koko luonnon kanssa, maapallon synnyn ja kosmisen järjestelmän, niin kuin myös taivaan tähtien ja niiden liikkeiden kanssa. (Hyry, ym. 1995, 19 - 20.)

Kansan yhteinen usko, uskominen johonkin suurempaan voimaan sekä kiinnostus luonnosta ja sen eläimistä on ollut jo kauan hyvin tärkeää kansallemme. Kaikki nämä aiheet yhdessä johtavat omaan opinnäytetyö-aiheeseen: talismaaneihin.

4 Talismaanit

Sanan "talismaani" alkuperää on hieman vaikea määritellä. Sen ajatellaan periytyvän arabiankielisestä sanasta *tilasm*. Sanan monikot *talâsim*, *tilasmât* ja *talissamât*, kuten sanan juuri *talasim*, tarkoittavat "to make marks like a magician", eli "tehdä jälkiä tai merkkejä, kuten taikuri". On kuitenkin todennäköistä, että arabit lainasivat samantyylistä sanaa "telesma" kreikan kielestä, mikä käännetään englanniksi "consecrated religious object", eli "siunattu uskonnollinen objekti".

Lähtökohtaisesti talismaaneja käyttävät ihmiset, jotka uskovat taikuuteen. Talismaani, eli onnea tuottava esine, on esimerkiksi koru tai avaimenperä, jonka uskotaan tuottavan onnea kantajalleen ja joissain tapauksissa suojaavan kantajaansa. Talismaanin käyttö on hieman erilainen amulettiin verrattuna. Amulettin tehtävänä on käyttää suojelevia voimia jonkun yksilön tai jatkuvan asian puolesta, kun taas talismaani on tarkoitettu suorittamaan vain yhtä tiettyä tehtävää. Talismaanin katsotaan olevan aktiivinen ja useasti sen valmistuksen aikana on käytetty jotain rituaalia, kun taas amulettin oletetaan toimivan passiivisesti. Näin ollen talismaanin voi esimerkiksi asettaa maahan suojellakseen siellä olevaa rahaa tai aarretta, eikä sen tarvitse tehdä mitään muuta.

Amulettien tehtävä taas on ylimalkaisempi, mutta silti amulettista voidaan tehdä talismaani pyhittämällä se tiettyyn tehtävään rituaalin välityksellä. Raja näiden kahden välillä on hiuksenhieno, ja niiden tarkoitukset sekoitetaan useasti keskenään tavallisessa arkikielessä. Asiantuntijat eivät kuitenkaan ole hyväksyneet sitä. Talismaaneja käytettiin ja käytetään yhä universaalisti. Niiden käyttäminen on kutakuinkin yhtä vanha juttu, kuin homo sapiensin tallustelu maan päällä. (Budge, Sir. 1961, 13 – 14.)

4.1 Talismaanien synty

On luonnollista kysyä, miksi talismaaneja on niin valtavasti ja niin laajasti levinneinä ympäri maailmaa, ja mitä tarkoitusta ne palvelevat. Vastaus näihin kysymyksiin löytyy lähempää kuin uskoisikaan. Luolamiehet elivät nimittäin päivien kurjuudessa ja öiden tullessa pelon valtaamina. Perheen elättäminen oli usein hankalaa, ja villieläimet sekä yön pimeät uhat lisäsivät suuresti kurjuutta. Luolamiehen ajoi väsymyksen partaalle päivittäiset vaikeudet ja se, mitä hän koki ja valloitti.

Ajan heimolainen alkoi tuottaa päässään ajatusta näkymättömistä olennoista; piruista, demoneista (kuva 2) ja pahoista hengistä. Mies alkoi uskoa, että pahoilla voimilla oli valtaa kirotta hänet ja koko hänen perheensä, sekä kaiken, minkä hän omisti. Päivät ja tunnit kuluivat pelon vallassa, että näin tulisi tapahtumaan. Ajan mittaan pelko pahoista hengistä ei vähentynyt, vaan sen sijaan lisääntyi. Jokainen sukupolvi tuli edeltäjiään tietoisemmaksi pahoista hengistä: sivistyneet sumerialaiset, babylonialaiset, egyptiläiset ja raakalaisetkin olivat pakkomielleisiä pahojen henkien pelosta, aivan kuten heidän muinaiset esi-isät, jotka olivat eläneet Mesopotamiassa ja Egyptissä jo pari tuhatta vuotta aikaisemmin.

Kuva 2 Yksi ensimmäisistä Babylonian aikaisista demoneista, Humbaba (Erich Lessing

Jotta näistä peloista päästiin eroon, oli aika ottaa korkeimpien voimien apu käyttöön, jolloin vastapainoksi syntyivät talismaanit ja amuletit. Emme koskaan saa tietää tarkalleen, mitä kaikkea nämä taikaesineet edustivat ja suojelivat. Kuitenkin tieto siitä, että nykypäivänä talismaanit suojelevat henkilöä ja tämän omaisuutta pahoilta voimilta sekä pahalta silmältä, kertoo, että aika ei ole muuttanut talismaanien tehtävää radikaalisti. (Budge, Sir. 1961, 1 - 3; 13)

4.2 Talismaanien hankinta ja valmistaminen

Ennen vanhaan talismaaneja ei tietenkään voinut ostaa samalla tavalla kuin nykypäivänä, joten niiden hankkiminen ja saaminen saattoi olla vaikeampaa. Kuitenkin jo silloin oli helppoa löytää esimerkiksi onnenkiviä tai eläimien luita, joista valmistettiin erinäisten riittien avulla talismaaneja.

Talismaania tehdessä tai ostaessa ei ole vain yhtä tiettyä sääntöä, sillä jokainen on yksilö. Talismaanin tulisi olla hyvin ”käteen sopiva”, eli tuntua hyvältä ja siltä, kuin se olisi kuulunut sinulle iät ja ajat. Samalla sen tulisi kuvastaa kantajaansa ja olla jollain tavoin hänen mukainen, jolloin talismaani tulisi toimimaan parhaiten. Myöskään hetken mielifohteesta ei kannata ostaa talismaania, sillä saattaakin olla, ettei onnenesine olekaan sopiva tehtäväänsä tai se ei ole vain muuten mieluisa nopean valinnan jälkeen.

Perinteinen talismaani pitää sisällään kirjaimia, numeroita ja muita symboleja, jotka on kirjoitettu, maalattu tai kaiverrettu eri materiaaleihin, kuten paperiin, pergamenttiin, nahkaan, saveen, kiveen ja metalliin. Nykyaikana talismaaneja voidaan kuitenkin valmistaa hyvin erilaisista materiaaleista.

Talismaania valmistettaessa on tärkeintä muistaa positiivinen mieli, jotta onnenobjektiin ei tartuisi negatiiviset energiat. Samalla talismaanista tulisi tehdä omannäköisensä, itselle läheinen ja tutunoloinen. Talismaanin voi tehdä koruksi, kantoesineeksi, kodin oven yläpuolelle ripustettavaksi onnentuojaksi tai vaikkapa avaimenperäksi – vaihtoehtoja on niin monta kuin meitäkin. Talismaanin voi valmistaa pyhässä tilassa tai alttarin läheisyydessä, jos näin haluaa. Tärkeintä ovat kuitenkin positiiviset ajatukset ja hyvä mieli, sekä sille tulevan tehtävän ajattelu. (Varjojen kirja: a.)

4.3. Talismaanin puhdistaminen

Talismaanin tulisi puhdistaa ennen sen vihkimistä ja käyttöönottoa. Ensiksi aloitetaan näkyvän lian puhdistaminen miedolla saippualla. Jos esine ei kestä sitä, voidaan käyttää pelkkää kangasta. Tällä tavoin esineestä puhdistetaan ylimääräinen energia pois.

Tämän jälkeen esine asetetaan astiaan, jossa on suolaa. Esineen annetaan olla siinä sopivalle tuntuvan ajan. Se voi vaihdella esineen puhdistustarpeesta riippuen muutamasta minuutista pariin vuorokauteen. Tämän jälkeen esine voidaan niin halutessa vielä haudata maahan. Jos tämä ei ole mahdollista, voidaan käyttää astiaa, jossa on hiekkaa tai muuta maa-ainesta. Jälleen esineestä ja sen puhdistustarpeesta riippuen aika vaihtelee paljonkin. Jos esine imee itseensä kosteutta, voidaan se haudata maahan pussissa tai kankaaseen käärittynä. Yleensä talismaaniksi tarkoitettu, itse valmistettu esine ei tarvitse niin pitkää aikaa puhdistumiseen kuin kaupallinen esine. (Varjojen kirja; b.)

4.4 Talismaanin käyttöönvihkiminen

Talismaanin vihkimiseen on monia eri tapoja. Jokaisen täytyy löytää oma, itselleen sopiva riitti, että talismaani olisi mahdollisimman otollinen vihkimiselle ja alttiina onnenajatuksille. Seuraavaksi Varjojen kirjan (c) ohjeet vihkimiselle:

Talismaanin vihkiminen aloitetaan puhdistamisen jälkeen, kun esine on puhdas ja valmis vastaanottamaan sille annettu tehtävä. Vihkiminen toimitetaan yleensä Ympyrässä tai Pyhässä Tilassa.

Tilan alkuvalmistelujen (kynttilöiden sytyttämisen ym.) jälkeen asetetaan talismaaniksi vihittävä esine Ympyrää tai Pyhää tilaa ja pyydetään Jumalia (ja halutessa myös Elementtejä, Keijuja tai muita olentoja) tulemaan paikalle.

Tämän jälkeen kerrotaan, mihin tarkoitukseen esine on hankittu tai valmistettu ja pyydetään sille siunausta ja hyvää energiaa, pyydetään sen tuottamaan onnea kantajalleen ja mahdollisesti myös suojaamaan häntä.

Seuraavaksi talismaaniksi aiottu esine otetaan käteen ja visualisoidaan siihen virtaava energia ja ladataan sitä omalla energialla. Tässä vaiheessa tulee olla varovainen, ettei lataa talismaaniin huonoa energiaa eikä myöskään uuvuta itseään luovuttamalla talismaaniin liikaa omaa energiaa.

Seuraavaksi kiitetään läsnä olleita Jumaluuksia ja mahdollisesti muita olentoja siunauksensa ja energiansa antamisesta ja läsnä olostsa.

Tämän jälkeen talismaanin lataamista voi jatkaa virtaavassa vedessä, auringon tai kuun valossa, jos haluaa. Talismaani on nyt valmis tarkoitukseensa.

Lahjaksi annettavaa talismaania vihittäessä voidaan talismaanin lataamisessa visualisoida talismaanin saajaa, jolloin talismaani omistautuu kyseisen henkilön käyttöön paremmin. (Varjojen kirja; c.)

4.5 Nykyajan talismaanit

Onnella leikkiminen tänä päivänä on materiaalitse silkkaa rahabisnestä ja omiin mielikuvituksen tuotoksiin uskomista. Kiinassa tehdyt massamuotit erinäköisistä talismaaneista eivät ole nähneetkään alkuperäisiä tuotoksia. Muotit kuluvat ja pyöristyvät kulmista. Jotkut menevät rikki, ja niitä saatetaan korjailta – tai sitten ei. Tänä päivänä talismaaneille on monta eri nimeä, harva nykyväestöstä edes tietää, mitä kyseinen nimi tarkoittaa.

Sen sijaan, että kantaisimme karhunhammasta taskussa tai meillä roikkuisi aito jäniksenkypälä riipuksena, käyttöömme on tullut paljolti sanomattomat talismaanit. Tampereella on esimerkiksi vanha uskomus, että Wäinö Aaltosen tekemän tietyn veistoksen (Kuva 3.) varpaan sipaiseminen Tammerkosken sillalla tuottaa hyvää onnea tansseihin mennessä. Samankaltaisia uskomuksia löytyy ympäri maailmaa, esimerkiksi Saksassa, Münchenissä vähän eri teemalla. Siellä Residenzstrassen-aukiolla kilvessä olevan leijonan nenän (Kuva 4.) hierominen toivotti taputtajalleen hedelmällisyyttä. Varvas ja leijonien nenät olivatkin siltä kohdin hyvin kiiltävät ja kuluneet. Joku voi taas sanoa täydellisesti tehdyn työhakemuksen lähettämisen jälkeen, että ”Nyt vain voimme odottaa ja luottaa suurempiin voimiin”. Joku toinen taas ristii kätensä, toinen pitää peukkuja.

Kuva 3. Varpaan sipaisu, Aaltosen patsas (Tampereen kaupunki 2006)

Kuva 4. Nenän sipaisu, München (Blogspot)

Usein myös tietty rutiini tai asiat ja esineet tuottavat turvaa, ja ihmiset luottavat niiden tuovan onnea, kuten tiettyjen vaatteiden pukeminen ylle vaativaan kokeeseen tai pikkuruisen metallipalan kuljettaminen mukana. Erilaisia nykyajan talismaaneja on niin paljon, ettei niitä voi mitenkään listata täydellisesti. Jokaisella on omat henkilökohtaiset - ja kenties tiedostamattomat - talismaanit, mistä pitävät tiukasti kiinni.

Tosiasia on kuitenkin se, että ihmiset tietävät, ettei ”tuurin tuojaa” ole oikeasti olemassa. Kuitenkin siihen halutaan uskoa, ja samalla pestä omat kädet pois vaikeasta ja vaativasta tilanteesta, mihin tarvittaisiin vain vähän korkeamman voiman, eli talismaanien, apua. Ehkä ihmiset haluavatkin jonkun konkreettisen kohteen tai teon, mihin uskoa, tai sitten mitä syyttää, jos asiat eivät toimikaan halutulla tavalla. Joskus saattaa kuulla mitä erikoisimpia asioita selittelyjen nojalla: ”Lempipaitani, joka tuo minulle onnea, olikin likainen. En voinut laittaa sitä päälleni, ja siitä kaikki tämä epäonni alkoi...”

Joskus kuitenkin saattavat myös onnenlahjat mennä aivan sekaisin ja tekevät päinvastaisen vaikutelman. Esimerkiksi rihkamatavaran tyrkyttäminen turisteille

onnetavaroina tuo useille hyljeksittävän reaktion. Samoin myös kaikenlaiset ketjukirjeet, joissa sinua painostetaan lähettämään viestiä eteenpäin, että haluamasi asia tapahtuisi, on monien mielestä hyvin ahdistavaa sekä ärsyttävää.

Muutamia nykyajan talismaaneja, mitä ihmiset saattavat ajatella tai tehdä tiedostamatta:

- Tien valkoiset keskiviivat loppuvat parilliseen numeroon ennen keltaisen viivan alkua
- Auton pyyhkijät pyyhkivät samaan tahtiin kuin katutolpat ajettaessa
- Kohteen saavuttaminen 20 metrin sisällä
- Hengittämättä oleminen tietyn ajan verran
- Omat onnenvaatteet
- Kukkien terälehtien nyppiminen – ”rakastaa, ei rakasta, rakastaa...”
- Lempikynä
- Turvalelu
- Turvapeitto
- Laatoitusten rakojen päälle ei-astuminen
- onnenkorut
- onnenhuulipuna
- nähtävyyksien koskettaminen, jne..

Luettelolista on vain hyvin, hyvin pieni murto-osa maailman talismaaneista. Jokaisella ihmisellä on varmasti useita kymmeniä nykyajantalismaania, ja uusia syntyy koko ajan.

5 Prosessi

Lähdin hakemaan opinnäytetyön aiheekseni jotain sellaista, mistä olen itse kiinnostunut ja parhaaksi ajatukseksi tulivat: onnellisuus, onni, tuuri > talismaanit. Minusta on kiehtovaa ajatella, kuinka jo muinaisajan kulttuurit ovat uskoneet hyvään onneen ja miettineet asioita muutenkin, kuin vain terveellä järjellä. He ovat halunneet uskoa johonkin muuhun vielä oman itsensä lisäksi. En mene väittämään vastaan, että se olisi kauhean viisasta, mutta jollain tavalla se tuo ihmisille turvaa ja varmuutta.

Olin pyöritellyt mielessäni teemaa perhetalismaaneista käyttäen materiaalina rautaa, eritoten valurautaa. Kokonaisuudesta ei kuitenkaan olisi tullut yhtenäistä, sekä valuraudan työstömahdollisuudet ovat hyvin rajoittuneet koulullamme, joten yritin miettiä jotain uutta aihetta jo hieman jämähtäneen aiheen tilalle. Eläinteema oli kiinnostanut minua jo kauan, ja päätin ohentaa marginaalia talismaanien keskellä pelkkiin eläimiin. Jätin perhetalismaanit sikseen ja huojennuin, että olin pystynyt tekemään tämän päätöksen niin helposti. Sen keksiminen vaati vain hieman aikaa.

Kun olin saanut eläinteeman kuriin, alkoi uusi riihi myllätä päässäni. Mitä eläimiä haluaisin käyttää? Käytänkö vain yhtä vai montaa eri muotoa? Tuleeko korusta jotenkin vain eläimeen viittaava, vai suoranainen siluetti? Mikä yhteys sillä olisi talismaaniin? Kuinka kaikki välittyvät katsojalle? Mikä olisi nerokasta?

Esittelin alkukeksintöjä opinnäytetyön ohjaajalle Gryta Radoslawille ja kerroin ideoistani: jäniksenkämpälistä, karhunhampaista, eri eläimistä, valuista, ynnä muista erilaisista vaihtoehtoista. Tässä vaiheessa opettajani Nelli Tanner huikkasi olan takaa ja sanoi: ”Muista Soili keskittyä olennaiseen, rajaa aihetta.” Samoin Gryta sai tömisteltyä turhat vatvonnat minusta pois, ja aiheeni oli valmis: jäniksenkämpälät. Jätin monen eläimen kirjon taakseni ja halusin keskittyä yhteen muotoon tehden siitä variaatioita.

5.1 Ajatusten kulkua

Jo alussa päätin, että haluan tehdä mallistosta mahdollisimman eheän kokonaisuuden, sillä useasti harhaannun tekemään liian sekavan kokonaisuuden. Jätin monen eläimen kirjon taakseni, ja halusin keskittyä yhteen muotoon ja sen koristelun vaihteluihin. Jäniksenkämpälähän on hyvin perinteikäs onnenkalu kantajalleen, mitä aikaisemmin pidettiin vaikkapa housujen tai takin taskussa. Nykyään jäniksenkämpäliä näkee paljon enemmän, esimerkiksi avaintenperissä ja jääkaappimagneetteina.

Nykypäivänä harvemmin enää näkee kuitenkaan aitoja jäniksenkämpäliä. Voisi sanoa, että sen aitous on hävinnyt, mutta siihen uskomisen kasvanut. Ei ole väliä, omistatko oikeasti aidon jäniksenkämpälän, vai onko se kiinalaisen

massatuotannon yksilö. Ihmiset haluavat silti uskoa siihen, että se tuo hyvää onnea, eikä sen alkuperällä siinä vaiheessa ole enää merkitystä.

Tämä ilmiö, uskominen johonkin hyvään pelkän uskomisen halun vuoksi, kiehtoo minua suuresti. Periaatteessa siis pelkkä ajatus ilman mitään esinettä voisi olla talismaani, jollei esineen tai asian alkuperällä ole enää väliä. Tähän perustuukin varmaan rukouksien ja uskontojen voima – ihmiset uskovat siihen, mihin haluavat, ja toivovat sen tuovan jollain tavalla hyvää onnea, tuuria ja turvaa. Poltettavaa kirjoitettua rukousta pidetäänkin yhtenä talismaanin muotona.

Voisinkin vain periaatteessa ajatella kaikkia onnenkoruja, ja lopputyöni olisi sillä tehty. Ei ole väliä, onko niitä olemassa vai ei, sillä se kaikki uskominen ja onni on oman mielen sisällä. Veikkaan kuitenkin, että tämä ei olisi aivan riittävä lopputyönäyttelyyn, joten lähdin toteuttamaan korujani tämän idean pohjalta.

5.2 Työn tekoa ja materiaalivalintoja

Kun minulla on hyvä ja valmis alkuidea päässäni, työnteko on suhteellisen sujuvaa. Aluksi veistin erikokoisia jäniksenkypälämuotteja kipsistä (Kuva 5 – 6.) Niiden päälle laitoin harsokipsiä. Kostuttamalla sen aine jämähtää samaan muotoon alkuperäisen muotin kanssa (Kuva 7.) Harsokipsin leikkasin pois kirurginveitsellä reunoista niin, että uusi muotti rikkoutuu kahteen palaan. Tällä tavoin pyrin tekemään riipusosasta kevyemmän. Uudet kipsipalat liimataan takaisin yhteen, jolloin syntyy ontto jäniksenkypälänkuori, jonka jälkeen sen koristelun voi aloittaa.

Kuva 5. Kipsimuotteja

Kuva 6. Kipsimuotteja

Kuva 7. Kipsiharsokuoria

Veistettyjä, alkuperäisiä kipsimuotteja pystytään käyttämään moneen kertaan, mutta samalla alkuperäinen teos muuttuu muotoaan aina jonkin verran: kohokohdat pyöristyvät, yksityiskohtia häviää ja kirurgin veitsistä tulee lisää naarmuja reunoille. Tämä toteutumistapa tukee ajatustani siitä, että alkuperäisellä onnenkalulla ei ole enää niin väliä. Aivan kuten Kiinassakin tuotettavat erilaiset Hindu-, Eiffel-torni, Buddha- ja karhunhammasveistoksien muotit kuluvat, mutta silti se ei haittaa ostajia, eikä siihen uskomista.

5.3 Kämpälän koristus ja talismaanien teemat

Valmistin jäniksenkämpälän kuoria aina silloin tällöin lisää, samalla kun tein aina välissä uusia kokeiluja ja materiaalivalintoja jo valmiisiin muotteihin. Minulle oli tärkeää, että materiaalivalinta on aina jollain tavoin sidoksissa talismaaniteemaani, ja luo yhden korun kanssa teemallisen kokonaisuuden.

Valitsin silikonin (Kuva 8.) lähes kaikkiin jäniksenkämpäliin kiinnitysaineeksi, sillä se sitoo aineet hyvin ja pysyvästi yhteen, se ei kuivu liian nopeasti, kuten esimerkiksi kaksikomponenttiliima, jolloin se antaa hyvät työstö- ja muutosmahdollisuudet korua tehdessä. Silikonista löytyy myös muutamaa eri värilajia, mikä tietenkin on käytännöllistä sen näkyvyyden takia töissäni.

Kuva 8. Silikoniliimausta

Metalliosuudesta tulee hyvin perinteikkään avaimenperän tyylinen (kuva 9.), mutta suuremmassa koossa, sillä kyse on kaulakoruista. Sen takia palloketju sopikin täydellisesti tähän tarkoitukseen.

Kuva 9. Perinteiset massatuotantoavaimenperät

Itse ketjun sekä medaljongin kiinnitysosan materiaaliksi valitsin hopean. Tämän materiaalin päättämiseen minulla meni todella kauan, sillä olinhan sanonut jo monesti, ettei alkuperäisyydellä ollut väliä, jolloin olisin voinut tehdä korut kuparista ja hopeoida ne paksusti. Tämä vaihtoehto olisi kuitenkin ollut kenties liian arvattavissa, ja halusin yllättää katsojat ja ehkä myös itseni valitsemalla hopean. Mielestäni hopea tuo koruihin enemmän arvokkuutta, ja se ei kulu käytössä pois, toisin kuin hopeoitu kupari. Samalla allergiariskeiltäkin vältytään suuremmilta osilta.

5.4 Kokeilut ja korujen teemat

Ensimmäinen kokeiluni lähti posliinista. Perinteikkäästi sirpaleet tuovat onnea, joten halusin yhdistää tämän vanhan hyvänonnen uskomuksen toiseen onnenkaluun eli jäniksenkypälään. Murskasin siis vanhoja posliiniastioita ja asettelin ne silikonin avuin kuoren päälle (Kuva 9.) Ensimmäisestä kokeilustani tuli muuten hyvä, mutta silikonია tuli mielestäni liian vähän väleihin, ja värin olisi pitänyt olla marmorin sijasta kirkkaan valkoista.

Toisen kokeiluni tein myös sirpaleista, mutta peilinsirpaleista, jolloin koko korun idea muuttuu. Koska rikkimenneen peilin sirpaleet tuovat huonoa tuuria seitsemän vuoden ajan, mutta taas jäniksenkypälä tuo hyvää onnea aktiivisesti, on koru seitsemän vuotta plus miinus nolla -tilassa, jonka jälkeen sen pitäisi alkaa tuottaa hyvää onnea kantajalleen.

Jälleen kerran silikonin väri ei miellyttänyt minua, ja vaihdoin sen läpinäkyvään. Samalla asetin sirpaleet liian ylös asti, jolloin metallinen kiinnitysosa ei olisi mahtunut enää koruun. Minua kehoitettiin myös tekemään ja kokeilemaan ronskia jälkeä. Se sopi näihin materiaaleihin hyvin, jolloin valitsin suuria peililohkoja ja tursutin silikonilla runsaasti kädellä.

Kuva 10. Materiaaleja ja kokeiluja

Yksi aiheistani oli luonto ja kauneus ja siihen liitettynä jäniksenkädäpälän onni. Luonto ja kauneus taikka luonnonkauneus – koru sai inspiraation lähteen ollessani Göteborgissa tekemässä työharjoittelua. Yhdellä harjoittelupaikalla oli maailman kaunein lattia, minkä olin koskaan nähnyt. Se oli tehty pystypäälankuista. Yhtenä päivänä mietin, minkälaisia luonnonmateriaaleja voisin käyttää töissäni, ja mieleeni tulvahti hetken mietinnän jälkeen lankkulattia, minkä voisi tehdä pienemmässä koossa leikatuista oksien päistä.

Toisena luonnonmateriaalina käytin puhkeamattomia koivun silmuja. Asettelin niitä peräkanaa järjestyksessä kuoren päälle, jolloin silmuista syntyy geometrinen, mutta silti abstraktityylinen kuvio. Vienot väriaihtelut olivat erittäin hienoja, mutta valitettavasti silmujen kuivuessa värit hieman haalenivat, ja

nahistuessaan jättivät pienen raon toistensa väliin. Koetin tehdä toisenkin silmukokeilun ja biohartsata sen, ettei näin tapahtuisi, mutta hartsi kupliintui ja muutti hieman väriä (Kuva 10.) Jatkoin kuitenkin työstämistä ja koru valmistui. Tämän korun pyhitän parantamaan allergikkoja.

Kuva 11. Epäonnistunut biohartsikokeilu

Yhden korun ristin nykyintiaaniksi. Halusin tuoda koruun reippautta väreillä ja kuvioilla, ja sattuman kaupalla ajauduin tekemään perinteistä alkuperäisten amerikkalaisten reunuskuviota. Kuviolla on paljon eri merkityksiä, mutta kaikki niistä tarkoittavat vastakohtia, kuten: miestä ja naista, päivää ja yötä sekä maisemia ja kaukaisia horisontteja.(Native American Designs.) Korussa on käytetty myös krysokolla-nimistä kiveä, jonka vaikutuksena on parantaa kurkun, vatsan alueen ja alaraajojen vointia. Se estää myös haavautumien muodostumista ja poistaa suoliston- ja vatsan kouristumisia sekä edistää inspiraatiota. (Varjojen kirja; d.) Koru on hyvin värikäs, jolloin inspiraation kohottajana tarkoitus onkin osunut oikeaan.

Kaikki, jotka ovat katsoneet pienempänä Aladdinia, tietävät Midaksen käden tarinan (Kuva 11.) Tämä käsi on kultaa, ja koskettaessa asioita, se muuttaa

esineet kullaksi, valitettavasti mukaan lukien myös sinut itsesikin. Minun käpäläni on päällystetty kullanväriseellä lyöntimetallilla ja se muuttaa ihmisiä kullaksi vain sisältäpäin.

Kuva 12. Midaksen kosketus

Yhdestä muotista tein pelkästään käpälänkuoren muotoisen. Kuori meni rikki sitä kipsistä irrottaessa, ja sen hauraus jäi ihastuttamaan minua. Korjasin sitä papereilla, liimalla ja kipsillä niin, että se pysyi juuri ja juuri kasassa. Kiinnyin rikkimenneeseen ja ihastuin sen kauneuteen niin paljon, että päätin jättää sen yhdeksi valmiiksi opinnäytetyöksi.

Jäniksenkäpälä, jossa on pumpulimaisia pikkupalloja, on omistettu suojelemaan pieniä lapsia. Sen hentous ja pehmeä suojakuori tuo turvallisen tunteen, sekä sen värit luovat oitis yhteyden lapsiin tai vauvoihin.

Viimeisen jäniksenkäpälän tein pääsiäispupu-teemalla. Pääsiäispupu on Amerikassa pääsiäisen aikoihin esiintyvä onneneläin, joka tuo lapsille suklaamunia piilottaen ne ympäri kotialuetta. Lapset rakastavat pääsiäismunajahtia, ja mielestäni pupun leikkimielinen tarina ja kaulakoruni ulkonäkö sopivat loistavan leikkisästi yhteen.

6 Korut valmiina

Lopputyönäyttelyssä yhdeksänosainen kaulakorusarja ripustetaan irti seinästä, jotta kolmiulotteisia koruja pystyy tarkkailemaan kaikilta puolin. Korut järjestetään suoraan riviin, sellaiselle katselukorkeudelle, jolloin kaiken pituisten katsojien on suhteellisen helppo katsella taideteosta. Korut asettuvat hieman silmien alapuolelle.

Korut ovat järjestetty myös omiin ryppäisiin; vaaleasta värikkäisiin, ja samalla yksinkertaisesta monimutkaisempiin. Sarjalla on oma rytmensä. Sarjan aloittavat kaksi vaaleinta teosta. (kuva 13., Kuva 14.) Sen jälkeen tulee kaksi yksittäistä ja erillään olevaa kaulakorua. (Kuva 15.), (Kuva 16.) Sen jälkeen tulevat maanvärejä lähenevät teokset. (Kuva 17., Kuva 18.) Ja lopuksi ovat kolme värikkäintä teosta. (Kuva 19., Kuva 20., Kuva 21.)

Kuva 13. Vapaus. Kipsiharso, hopea. 2012

Kuva 14. Sirpaleita. Kipsiharso, silikon, posliini, hopea. 2012

Kuva 14. Sirpaleita. Kipsiharso, silikon, posliini, hopea. 2012

Kuva 16. + - 0. Kipsiharso, peili, silikoni, hopea. 2012

Kuva 17. Luonnonkaunis. Kipsiharso, oksa, silikon, hopea. 2012

Kuva 18. Midaksen k p l . Kipsiharso, lyontimetalli, hopea. 2012

Kuva 19. Vastustus. Kipsiharso, koivunsilmu, silikoni, hopea. 2012

Kuva 20. Nykyintiaani. Kipsiharso, krysokolla, hamahelmi, biohartsii, hopea.
2012

Kuva 21. Pääsiäispupua. Kipsiharso, höyhen, akryyli, hopea. 2012

Kuva 22. Lopputyönäyttelyn yleiskatsaus.

Kuva 23. Lopputyönäyttelystä.

Yleiskatsaus Lopputyönäyttelyn tiloista (Kuva 22., Kuva 23.), jossa koruni pääsivät vaadittavan hyvälle paikalle. Koruja pääsi katselemaan monesta eri suunnasta, ja valaistus lisäsi teosten kolmiulotteisia piirteitä.

7 Itsereflektio

Koko opinnäytetyöprosessi sujui varsin vilkkaaseen tahtiin, kun vain alkuun päästiin. Alussa opinnäytetyön aloittamista lykkäsi toinen käynnissä oleva koruprojekti, sekä ulkomaanvaihdon aikana täydennystä vaatinut valukurssi. Näiden päätyttyä pääsinkin uppoutumaan pelkästään opinnäytetyökoruihini.

Mielestäni pääsin nopeasti teeman ytimestä kiinni ja aloin tekemään ensimmäisiä kokeilujani, jotka sujuivat varsin hyvin. Kokeilujen myötä minulle selkiintyi kuva, millaisen sarjan halusin tehdä ja miten valmistaisin sen. Materiaalit löytyivät etsimällä, kokeilemalla ja tekemällä radikaaleja päätöksiä, esimerkiksi käytettävän metallin suhteen.

Parasta koko prosessissa oli vapaus omaan taiteeseen. Sain valmistaa ihan mikä tahansa halusinkaan tehdä. Totta kai ajattelin tarkasti, mitä lopputulos olisi ja miten teema tukee korujani. Kliseisesti voin kuitenkin todeta, että vain taivas oli rajanani! Tämä ajatus innoitti minua, ja päädyinkin kokeilemaan suurta materiaalikirjoa aina koivun silmuista lehtikultaan.

Prosessin vaikein osuus oli ehdottomasti päästä alkuun itse työnteossa. Muina ongelmina oli vain silkka tietämättömyys materiaaleista, mutta nekin ratkesivat kuitenkin testaamalla. Loppuvaiheessa huomasin kiinnostustuppeja kiinnittäessäni, että varsi jäi joillekin koruille liian pitkäksi, ja niitä joutui jälkikäteen vielä muokkaamaan. Aikaa olisi voinut olla yksi viikko lisää, ja kirjoittamisprosessi tuntui aina hyvin vaikealta aloittaa. Loppujen lopuksi sivuja syntyi melko helposti, ja stressi väheni sen myötä.

Olen varsin tyytyväinen sarjaani: siitä tuli omannäköiseni, asettamani vaatimustason kattava, ajoissa valmis ja monipuolinen. Teemana talismaani kulkee varmasti mukana vielä monissa eri projekteissa. Tämä oli vasta alkua, oikeastaan ensimmäinen pintaraapaisu tulevasta urastani.

Kuvat

Kuva 1. Kaksi karhunhampaita jäljittelevää pronssiriipusta viikinkikaudelta. (Korhonen), s.9

Kuva 2. Yksi ensimmäisistä Babylonian aikaisista demoneista, Humbaba (Erich Lessing), s.12

Kuva 3. Varpaan sipaisu, Aaltosen patsas. (Tampereen kaupunki 2006), s. 15

Kuva 4. Nenän sipaisu, München (Blogspot), s. 15

Kuva 5. Kipsimuotteja, s.18

Kuva 6. Kipsimuotteja, s.19

Kuva 7. Kipsiharsokuoria, s. 19

Kuva 8. Silikoniliimausta, s.21

Kuva 9. Perinteiset massatuotantoavaimenperät. (www.made-in-china.com), s. 21

Kuva 10. Materiaaleja ja kokeiluja, s. 22

Kuva 11. Epäonnistunut biohartsikokeilu, s. 23

Kuva 12. Midaksen kosketus. (www.whatinvestment.com) , s. 24

Kuva 13. Kuva 13. Vapaus. Kipsiharso, hopea. 2012, s. 26

Kuva 14. Sirpaleita. Kipsiharso, silikoni, posliini, hopea. 2012, s. 27

Kuva 14. Sirpaleita. Kipsiharso, silikoni, posliini, hopea. 2012, s.28

Kuva 16. + - 0. Kipsiharso, peili, silikoni, hopea. 2012, s. 29

Kuva 17. Luonnonkaunis. Kipsiharso, oksa, silikoni, hopea. 2012, s. 30

Kuva 18. Midaksen kypälä. Kipsiharso, lyöntimetalli, hopea. 2012, s. 31

Kuva 19. Vastustus. Kipsiharso, koivunsilmu, silikoni, hopea. 2012, s.32

Kuva 20. Nykyintiaani. Kipsiharso, krysokolla, hamahelmi, bioharts, hopea. 2012, s.33

Kuva 21. Pääsiäispupua. Kipsiharso, höyhen, akryyli, hopea. 2012, s. 34

Kuva 22. Lopputyönäyttelyn yleiskatsaus, s. 35

Kuva 23. Lopputyönäyttelystä, s. 35

Lähteet

Sir Budge, E. A. 1961. Amulets and talismans. New Hyde park, New York: UNIVERSITY BOOKS kt

Hyry, K., Pentikäinen, A., Pentikäinen, J. 1995. Lumen ja valon kansa – Suomalainen kansanusko. Porvoo: WSOY

Varjojen kirja; a. Talismaanien hankinta <http://www.varjojenkirja.com/riitit/28-talismaanin-hankkiminen-ja-kayttoonotto.html> luettu 20.3.2012

Varjojen kirja; b. Talismaanien puhdistaminen
<http://www.varjojenkirja.com/riitit/28-talismaanin-hankkiminen-ja-kayttoonotto.html> luettu 20.3.2012

Varjojen kirja; c. Riitit <http://www.varjojenkirja.com/riitit/24-rituaalivalineidenpuhdistus.html> luettu 19.3.2012

Native American Designs <http://www.buckagram.com/buck/symbols/> Luettu 20.3.2012

Varjojen kirja; d. krysokolla <http://www.varjojenkirja.com/kivet/50-krysokolla.html> Luettu 20.3.2012

Karhunhammas.
http://mlab.uiah.fi/mulli/html/media/valokuva/tya283_16.html Luettu 5.4.2012

Humbaba. <http://www.lessing-photo.com/dispimg.asp?i=03030155+&cr=2&cl=1> Luettu 5.4.2012

Väinö Aaltosen patsas.
<http://www.tampere.fi/ekstrat/taidemuseo/patsaat/isokuva/3304m.jpg> Luettu 25.3.2012

Rezidenztrasse. http://2.bp.blogspot.com/-DRDU_hYlr6w/Tp6pPIXRFKI/AAAAAAAAFFs/dQV-8ZpjYhI/s1600/0403280043.jpg Luettu 3.4.2012

Rabbit's foot. <http://image.made-in-china.com/2f0j00repaTzdqIYgi/Lucky-Rabbit-Foot-Key-Chain-LF-07-.jpg> (Luettu 15.3.2012)

Midas touch.
http://www.whatinvestment.co.uk/article_images/articledir_3358/1679243/1_fullsize.jpg Luettu 4.4.2012